

Министерство на земеделието, храните и горите

**Оперативен анализ
за основни земеделски култури**

(Бюлетин № 28/2021)

София, 28 юли 2021 г.

Съдържание

1.	Проведени основни селскостопански мероприятия към 22.07.2021 г.	3
1.1	Жътва на есенници	3
1.2	Площи с царевица за зърно, маслодаен слънчоглед и тютюн	3
1.3	Площи и производство на зеленчуци	5
1.4	Площи и производство от трайни насаждения	5
1.5	Площи и производство от етерично-маслени култури	6
2.	Външна търговия с основни земеделски култури	7
2.1	Зърнени и маслодайни култури	7
2.2	Плодове и зеленчуци	8
3.	Цени	8
3.1	Зърнени и маслодайни култури	8
3.2	Плодове и зеленчуци	9

Забележка: Материалът включва оперативни данни, които нямат статистически характер, а служат само като ориентир за текущото състояние на пазара, в т. ч.: оперативна информация относно проведените основни селскостопански мероприятия по данни от областните дирекции „Земеделие“, Интегрираната система за администриране и контрол (ИСАК), общински служби по земеделие и текуща информация относно товарите с основни зърнени и маслодайни култури, преминали границите на страната чрез основните пристанища.

1. Проведени основни селскостопански мероприятия към 22.07.2021 г.

1.1 Жътва на есенници

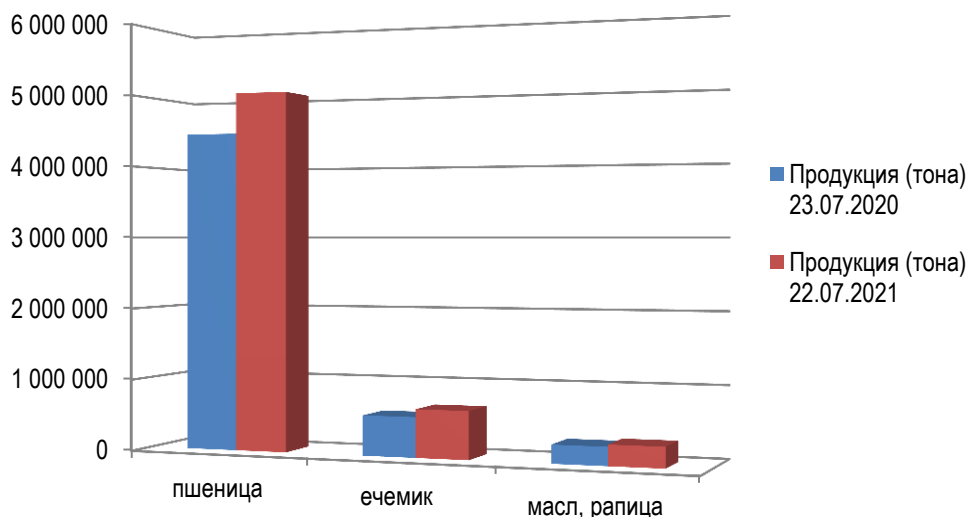
По оперативни данни, към 22.07.2021 г. средните добиви при всички основни есенници са в рамките на 19% - 54% над миналогодишните. В резултат на това, събраната към момента продукция нараства от 11,7% при маслодайната рапица до 64,5% при ръжта, спрямо отчетената по същото време на 2020 г.

Жътва на есенници към 22.07.2021 г.

	22.07.2021					Изменение на годишна база, %			
	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	% реколтирани площи	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
пшеница	1 204 507	832 314	69,1%	5 032 443	605	2,3%	-26,4%	12,8%	53,6%
ечемик	130 627	122 756	94,0%	662 377	540	-5,4%	-10,0%	19,4%	32,7%
маслодайна рапица	133 356	100 496	75,4%	284 749	283	16,1%	-11,3%	11,7%	25,8%
ръж	8 641	1 827	21,1%	5 076	278	25,9%	38,2%	64,5%	19,3%
тритикале	17 977	8 825	49,1%	36 585	415	28,9%	5,4%	42,0%	34,7%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, ИСАК и ОСЗ, обработени от МЗХГ
Забележка: Площи за реколтиране = Засети площи – Пропаднали площи

Продукция от основни есенни култури към 22.07.2021 г., сравнено със същия период на 2020 г.

1.2 Площи с царевица за зърно, маслодаен слънчоглед и тютюн

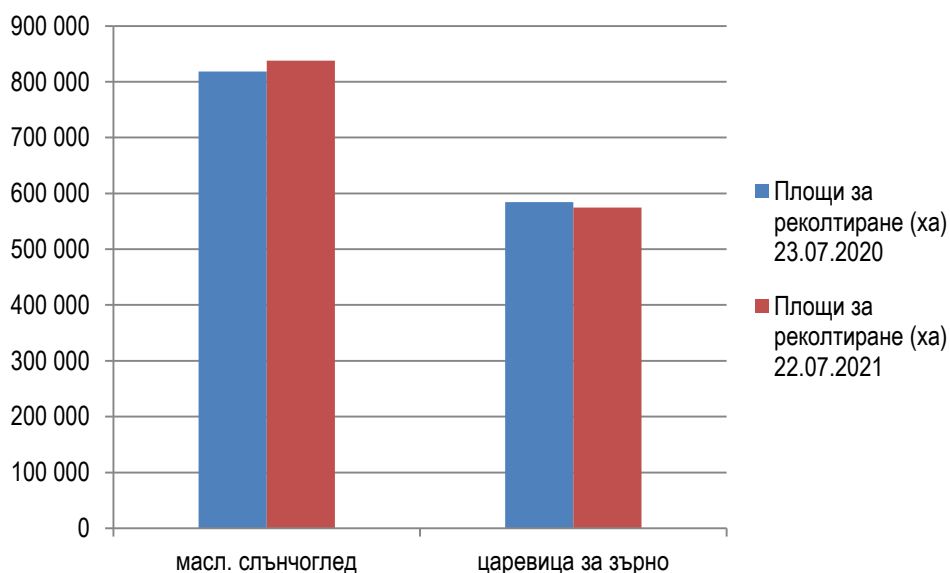
На този етап площите за реколтиране с царевица за зърно са незначително под нивото от предходната година (с 1,7%), докато при тези с маслодаен слънчоглед се отчита лек ръст от 2,4%.

**Площи за реколтиране с маслодаен слънчоглед и царевица за зърно към
22.07.2021 г., ха**

	23.07.2020	22.07.2021	Изменение на годишна база, %
маслодаен слънчоглед	818 113	837 593	2,4%
царевица за зърно	584 385	574 344	-1,7%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, ИСАК и ОСЗ, обработени от МЗХГ

**Площи за реколтиране с маслодаен слънчоглед и царевица за зърно към
22.07.2021 г., сравнено със същия период на 2020 г.**

Към 22 юли 2021 г. прибирането на тютюн от типовете „Вирджиния“ и „Бърлей“ се движи с по-бавни темпове спрямо миналата година. Към момента, производството на тютюн от трите наблюдавани типа е с между 3,9% и 69,9% по-ниско на годишна база, главно поради намаление на площите, като при типовете „Ориенталски“ и „Вирджиния“ това е съчетано и с по-нисък среден добив.

Площи и производство на тютюн към 22.07.2021 г.

	22.07.2021				Изменение на годишна база, %			
	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)
Тютюн-Ориенталски	2 345	2 076	1 682	81	-9,0%	0,8%	-3,9%	-4,7%
Тютюн-Вирджиния	991	402	93	23	-21,3%	-16,9%	-69,9%	-63,9%
Тютюн-Бърлей	203	70	165	236	-27,5%	-72,1%	-15,8%	202,2%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“ и ОСЗ, обработени от МЗХГ

1.3 Площи и производство на зеленчуци

При по-високи средни добиви от декар и/или по-голям размер реколтирани площи до момента, производството на дини, ягоди и краставици от открити площи и пъпеши бележи ръст от 5% до 34,6% на годишна база.

Засега, продукцията от домати от открити площи, картофи, полски пипер и зеле изостава в границите от 12,3% до 56,4% спрямо отчетената по същото време на 2020 г. Това се обяснява донякъде с по-късното прибиране на реколтата през настоящата година, като при полските домати и зелето е съчетано и с по-малък размер засадени площи и средни добиви.

От началото на годината до 22.07.2021 г. производството на оранжерийни краставици и домати е съответно с 47,9% и 37,7% повече на годишна база.

Площи и производство от зеленчуци, дини, пъпеши и ягоди към 22.07.2021 г.

	22.07.2021				Изменение на годишна база, %			
	Засадени площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Засадени площи (дка)	Реколтирани площи (дка)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
картофи	10 605	1 883	35 658	1 894	11,3%	-28,9%	-21,6%	10,4%
домати на открито	2 247	333	2 236	671	-17,9%	-4,0%	-12,3%	-8,7%
краставици на открито	506	264	2 548	965	-34,6%	25,7%	32,1%	5,0%
пипер на открито	2 694	144	687	477	5,0%	-45,9%	-43,7%	3,9%
зеле	989	134	3 320	2 478	-27,0%	-53,6%	-56,4%	-6,0%
дини	4 960	677	11 100	1 640	7,4%	-2,6%	5,0%	7,9%
пъпеши	2 778	578	5 238	906	12,2%	24,3%	34,6%	8,2%
ягоди на открито	854	839	6 463	770	22,3%	20,2%	22,8%	2,1%
домати в оранжерии	429	380	21 685	5 707	-5,3%	0,8%	37,7%	36,6%
краставици в оранжерии	344	325	31 700	9 754	25,1%	10,2%	47,9%	34,3%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, ИСАК и ОСЗ, обработени от МЗХГ
Забележка: Данните за засадени площи с пъпеши от предходния бюлетин са ревизирани.

1.4 Площи и производство от трайни насаждения

Последните оперативни данни сочат увеличение на продукцията от вишни и малини респективно с 8,1% и 61,2% на годишна база. При вишните това се дължи изцяло на увеличение на реколтираните площи, а при малините - на повишения среден добив от декар. Още по-значителен ръст спрямо година по-рано се отчита по отношение на събраните

количества кайсии - над два пъти, при които се наблюдава нарастване както на реколтираните площи, така и на средните добиви.

В резултат от по-нисък среден добив, производството на череши е с 6,3% под миналогодишното. Засега прибраните количества сливи, праскови и круши са под регистрираните по същото време на 2020 г., което се свързва основно с по-късния старт на беритбената кампания през настоящата година, а при прасковите и крушите и с по-ниския среден добив на този етап.

Площи и производство от трайни насаждения към 22.07.2021 г.

	22.07.2021				Изменение на годишна база, %		
	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
ябълки	4 788	-	-	-	*	*	*
круши	630	7	11	157	-65,0%	-88,8%	-68,0%
праскови	3 015	292	1 504	515	-62,4%	-64,1%	-4,5%
сливи	9 291	137	950	693	-60,3%	-54,5%	14,5%
череши	9 943	9 730	45 163	464	-0,3%	-6,3%	-6,1%
вишни	1 284	1 158	4 368	377	10,2%	8,1%	-1,8%
кайсии	2 980	2 033	15 938	784	24,9%	164,5%	111,9%
орехи	9 265	-	-	-	*	*	*
малини	1 949	458	1 628	355	-27,1%	61,2%	120,5%
лозя винени	33 348	-	-	-	*	*	*
лозя десертни	2 767	-	-	-	*	*	*

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, ИСАК и ОСЗ, обработени от МЗХГ

* Няма данни към същия период на 2020 г.

Забележка: Намалението на площите за реколтиране спрямо предходния бюлетин се дължи на увеличение на пропадналите площи.

1.5 Площи и производство от етерично-маслени култури

Производство на лавандула към 22 юли 2021 г. е в размер на 49 127 тона, което е близко до нивото от предходната година. На този етап е отчетен по-висок среден добив от декар, който частично компенсира по-малкото реколтирани площи.

Площи и производство от етерично-маслени култури към 22.07.2021 г.

	22.07.2021				Изменение на годишна база, %		
	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
маслодайна роза	3 615	3 487	8 875	255	*	*	*
лавандула	18 304	9 779	49 127	502	-24,4%	-0,6%	31,4%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, ИСАК и ОСЗ, обработени от МЗХГ

* Няма данни към същия период на 2020 г.

Забележка: Данните за площи за реколтирани на лавандула от предходния бюлетин са ревизирани.

2. Външна търговия с основни земеделски култури

2.1 Зърнени и маслодайни култури

Основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година юли - юни (пшеница, ечемик и рапица)

През периода 19 - 25 юли 2021 г. през Пристанище Варна¹ са изнесени 108,1 хил. тона пшеница.

Общият експорт на пшеница от началото на новата 2021/22 пазарна година е с 27% под миналогодишния, докато този на ечемик бележи ръст от 86,7%. През порта все още не са преминавали товари с рапица от новата реколта.

Износ на пшеница, ечемик и рапица от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

Продукти	05.07.2020 – 25.07.2020	05.07.2021 – 25.07.2021	Изменение на годишна база
пшеница	245 412	179 226	-27,0%
ечемик	28 160	52 572	86,7%
рапица	0	0	-

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

Засега не е осъществен износ на пшеница, ечемик и рапица от реколта `2021 през „Пристанище Бургас“ ЕАД, опериращо на терминал Бургас – Изток 1.

Основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година септември – август (царевица и слънчоглед)

Общо за периода от началото на м. септември 2020 г. до момента, експортът на царевица и слънчоглед през Пристанище Варна намалява съответно с 38,6% и 58,5% на годишна база, като през последната седмица не са преминавали количества от двете култури.

Износ на царевица и слънчоглед от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

Продукти	31.08.2019 – 25.07.2020	31.08.2020 – 25.07.2021	Изменение на годишна база
царевица	583 306	358 276	-38,6%
слънчоглед	86 612	35 980	-58,5%

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

До момента не е отчетен износ на царевица и слънчоглед – реколта `2020 от „Пристанище Бургас“ ЕАД.

От началото на съответните пазарни години досега не е отчетен внос на пшеница,

¹ През последните няколко години Пристанище Варна формира около 50% от общия експорт на пшеница и царевица и около 30% от този на ечемик, слънчоглед и рапица.

ечемик и рапица през наблюдаваните пристанищни терминали във Варна и Бургас.

По оперативни данни, от началото на септември 2020 г. до 25 юли 2021 г. през Пристанище Варна са внесени 4,2 хил. тона царевица и 5,6 хил. тона слънчоглед. Няма данни за доставки на двете култури през пристанищния терминал в Бургас.

Информацията за търговията с основните зърнени и маслодайни култури по данни на Националния статистически институт, включена в Бюлетин № 26/2021, ще бъде актуализирана след публикуване на официални данни за внос и износ за май 2021 г.

2.2 Плодове и зеленчуци

Актуализация на информацията за внос и износ на плодове и зеленчуци, публикувана в Бюлетин № 26/2021, ще бъде направена след предоставяне на данни от Националния статистически институт.

3. Цени

3.1 Зърнени и маслодайни култури

Към 21 юли 2021 г. средните изкупни цени на царевица, хлебна пшеница, ечемик и слънчоглед отбелязват леко понижение на седмична база – в рамките на 0,2% - 0,8%, докато цените на фуражната пшеница и рапицата се повишават, съответно с 0,6% и 3,8%.

Средни изкупни цени на основни зърнени и маслодайни култури към 21.07.2021 г., лв./тон без ДДС

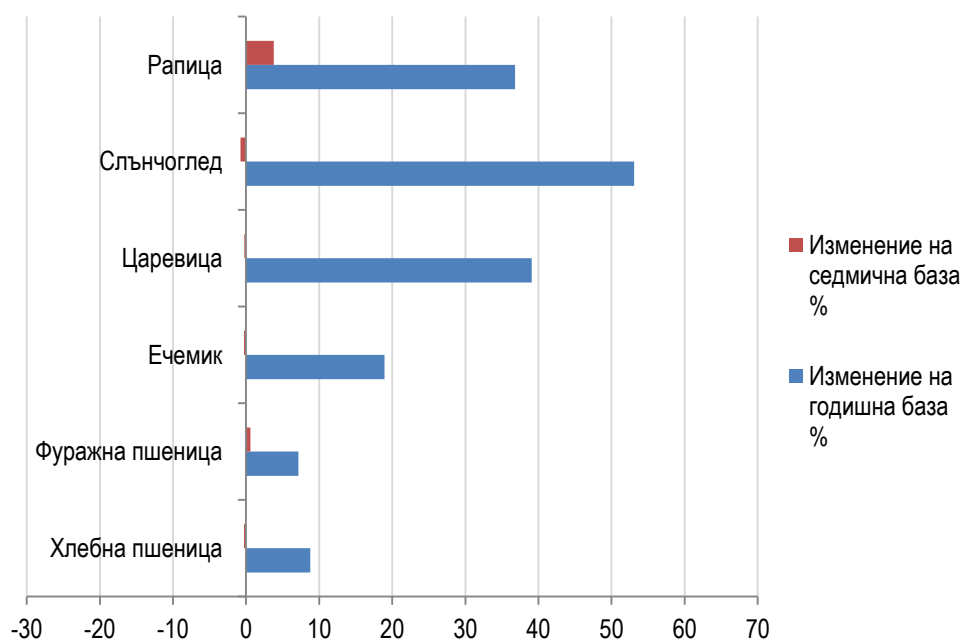
	22.07.2020	14.07.2021	21.07.2021	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
Хлебна пшеница	319	348	347	8,8	-0,3
Фуражна пшеница	307	327	329	7,2	0,6
Ечемик	280	334	333	18,9	-0,3
Царевица	289	403	402	39,1	-0,2
Слънчоглед	665	1 026	1 018	53,1	-0,8
Рапица	698	920	955	36,8	3,8

Източник: данни на САПИ ЕООД (средноседмични цени), обработени от МЗХГ

* Няма данни

Основните зърнени и маслодайни култури продължават да се търгуват на по-високи цени отколкото по същото време на миналата година. Ечемикът, рапицата, царевицата и слънчогледът поскъпват с между 18,9% и 53,1% на годишна база. По-слабо е увеличението при хлебната и фуражната пшеница – респективно с 8,8% и 7,2%.

**Изменение на изкупните цени на основни зърнени и маслодайни култури към
21.07.2021 г.**

3.2 Плодове и зеленчуци

Към 23.07.2021 г. средните цени на едро на ябълките, оранжерийните краставици, зелето и оранжерийните и полските домати се повишават с между 0,7% и 13,5% на седмична база. Сред продуктите, за които е отчетено предлагане на тържищата в страната, само прасковите поевтиняват спрямо предходната седмица - с 4,8%.

Средни цени на едро на основни плодове и зеленчуци към 23.07.2021 г., лв./кг

	24.07.2020	16.07.2021	23.07.2021	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
картофи	0,69	0,66	*	-	-
картофи пресни	*	*	0,73	-	-
домати (оранжерийни)	1,37	1,49	1,62	18,2	8,7
домати (внос)	1,40	1,33	1,51	7,9	13,5
краставици (оранжерийни)	1,00	1,38	1,40	40,0	1,4
краставици (внос)	*	1,10	*	-	-
пипер (зелен)	1,25	*	1,59	27,2	-
пипер (червен)	2,07	*	*	-	-
зеле	0,64	0,71	0,72	12,5	1,4
дини	*	*	*	-	-
пъпеши	*	*	*	-	-

	24.07.2020	16.07.2021	23.07.2021	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
праскови	1,25	2,08	1,98	58,4	-4,8
череша	*	*	*	-	-
ябълки	2,00	1,52	1,53	-23,5	0,7
сливи	*	*	*	-	-
круши	*	*	*	-	-
десертно грозде	*	-	*	-	-

Източник: данни на ДКСБТ, обработени от МЗХГ

* Няма данни

Сравнявайки със същия период на 2020 г., през тази година ябълките се търгуват на едро при 23,5% по-ниска цена, докато при домати (български оранжерийни и внос), зелето, зеления пипер, оранжерийните краставици и прасковите е налице увеличение от 7,9% до 58,4% (най-значително при прасковите).

Изменение на цените на едро на основни плодове и зеленчуци към 23.07.2021 г.

